

Børne Blad

WALDO

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 15

15de april 1900.

26de aarg.

Første gang paa skoter
[Forts. i næste no]

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I paktter til en adresse paa over 5 eksemplarer leeres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Allt vedkomme reaktioner af bladet sendes til Rev. D. P. Bangnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditioner, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien stykke 64.

“Derfor skal ugudelige ikke blive staaende i dommen, og syndere ikke i de retfærdiges menighed” (Salm. 1, 6).

Klinton blandt høveden.

Denne lignelse og Jesu ublæggelse af den tager vi her sammen. Med himmelriget forholder det sig som med et menneske, som saae gode sæd i sin ager. Dette himmelrige er Guds kirke her i verden. Hvem saar den gode sæd? Menneskens søn, Jesus. Hvad menes med den gode sæd? — I forrige lignelse var der ogsaa tale om gode sæd. Der mentes med den gode sæd Guds ord. I denne lignelse er den gode sæd Guds børn, eller rigets børn, det vil sige de, som udgjør Guds rige her i verden. I den 3dje artikel har vi lært, at Guds rige, eller Guds kirke, er “de helliges samfund.”

Naar et menneske bliver et Guds barn, har han altsaa Jesus at takke derfor, ikke sig selv.

Disse Guds børn er en sæd. Som Guds riges børn er de Guds riges sæd. De skal forplante Guds rige, saa at det vokser frem ved dem. Derfor driver Guds børn mission, haade hjemme og ude blandt hedningerne.

I hvilken ager saar menneskens søn denne sin sæd?

Ageren, siger Jesus, er verden.

Den hører ham til. Ingen anden har ret til den. “Han saae gode sæd i sin ager.”

Men en fiende saae klinte blandt høveden. Fienden er djævelen. Han er “Iagnens fader”. Fra ham er alt ondt kommet i verden. Han bragte Adam og Eva til at synde mod Gud. “Ananias, hvorfor har satan fyldt dit hjerte?” (Ap. Gj. 5, 3). Han indgav Judas Iskariot, at han skulde forraade Frelseren. Fra ham er al mørkets gerning.

Denne fiende saae klinte blandt høveden. Hvem menes med klinten? Klinton, siger Jesus, er djævelens børn. Som børn ligner sine forældre, saaledes ligner disse børn djævelen.

Hvem er de? Alle vantro og ugudelige er djævelens børn. Ja Guds ord kalder dem endog djæble. Jesus siger, Joh. 6, 70: “En af eder er en djævel.” Han taler om Judas. Ligeledes er alle de mennesker, som forraader Jesus. Det vil sige: alle de, som sælger Jesus enten for penge eller andre ting, som de synes bedre om end Jesus.

Disse onde mennesker er ogsaa en sæd. De hjælper til at der bliver flere af samme slags. Hvor saar den onde fiende denne sin onde sæd?

I ageren; i den samme ager, hvor menneskens søn saar sin gode sæd.

Men ageren er verden.

Hvor Jesus har sin kirke, har djævelen sit kapel. Vi kan ikke vente at finde bare Guds børn nogensteds her i verden. Selv i vore menigheder vil onde, ugudelige mennesker findes. Men skal vi da taale den i vore menigheder? Nei, dersom de bliver aabenbare som ugudelige, og ikke vil slutte med sin ugudelighed, skal vi ikke taale dem i vore menigheder. Hvad vi skal gøre med de ugudelige i en menighed, det lærer Jesus os i Matt. 18, 15 til 18: De ugudelige hører ikke hjemme i kirken. Kirken er ikke ageren, hvor de skal faa lov til at vokse. Men “ageren er verden”, siger Jesus.

Skal vi da taale dem i verden? Burde vi ikke se til med al magt at faa ud af verden alle ugudelige?

Jesus siger: “Lad dem vokse sammen, indtil høsten kommer.”

Den, som har sat menneskene ind i verden, har alene ret og magt til at tage dem ud af verden. Det 5te bud forbyder os at udrydde noget menneske af verden, enten et saadant menneske er godt eller ondt.

Den katolske kirke er bekendt som den, der har villet udrydde de onde af verden. Men da den selv er ond og forført af Baven i Rom, har den udryddet de gode og ikke de onde. Mange tusende fromme Guds børn har pavens kirken udryddet, fordi den sagde, at de var onde. Den vilde ogsaa udrydde Luther. Det kunde let gaa os ligesaa, dersom vi skulde udrydde af jorden dem, som vi troede var onde. Hvor let kan vi ikke tage fejl. Guds kirke i verden har derfor ingen ret og magt til at udrydde nogen af verden.

Mange, som idag er klinte, kan blive høveder. Utrub paa en ager kan aldrig blive høveder. Men det er det underlige i den aandelige verden, at

de, som idag er ugræs, kan imorgen være god sæd. Tænk paa Paulus. Han var en Jesu forfølger. Han vogtede deres Klæder, som stæbte Stefanus. Men paa vejen til Damaskus blev han en Jesu discipel. Han blev den største af alle Herrens apostler.

Men saa kommer adskillen. Paa høstens tid. Ved verdens ende. De, som da ikke er bleven god sæd, det vil sige rigets hørn, skal fastes i ildovnen og opbrændes. Englene vil ikke tage fejl af hvem de er. Men da skal de retfærdige skinne som solen i deres faders rige. Da skal de gode være adskillte fra de onde.

Her i verden er der en sammenblanding af onde og gode. Ved verdens ende skal de onde og gode for evig blive skilte ad.

Gid jeg maatte være og alle med mig
blandt Guds den beseglede stærelse!
Gud tage os naadig i himlen til sig,
og frels os fra helvedes stærelse!
Mistunde dig over os, Jesu!

Paasketanker.

"Jeg ved, at min forløser lever." (Job 19, 25).

Tænk, om han var forbleven i graven! Da vilde det mørke, som paa langfredag indhyllede vor jord, været et billede paa det syndens, sorgens og dødens mørke mørke, som for bestandig vilde have hvilet over verden og hvert enkelt menneske. Da havde vi alle været fortabte i vore synder.

Men Jesus lever, og vi skal leve. Hans opstandelse viser os, at han var Guds søn; døden kunde ikke holde ham. Hans opstandelse bevidner, at han fuldbragte vor forløsning. Han blev hengiven for vore synder og opstod til vor retfærdiggjørelse. Hans opstandelse giver alle, som tror paa ham, magt til at afstaa fra synden og leve et helligt liv i samfund med den levende frelser. Hans opstandelse siger til os: frygt ikke for døden. Jeg har overbundet døden. Du skal og saa overvinde den. Døden er en indgang til livet. Frygt ikke for graven. Den er nu for alle mine et brudekammer, hvor legemet beredes til som en brud at møde sin brudgom, naar han kommer og kalder dem frem af graven. Han opstod, og vi skal opstaa. Han er hovedet. Vi er lemmerne. Som hovedet, saaledes lemmerne.

B. C. v. Hoffens barnehistorier.

En høstkveld paa Ranungaborg.
(Slutning.)

Som! en stammel hundrede mod døren. Det var Charles' første skud, og jeg var ikke sen til at lade stammelen følges af en pude, som med en mere dæmpet lyd lærte mod: 'solbaterne'.

'Allons enfants de la patrie!'^{*} ifemte Charles med lydelig stemme (det var den franske revolutions stribsang), og jeg pek med saa godt jeg kunde, mens vi fortsatte vort bombardement. Men i det samme gik døren op, og der stod farfar. Mit mod forsvandt øieblikkelig. Jeg svog det franske folks frihedskamp og gjemte mig forstræffet bag barrikaden. Charles' stribsang forstummede, men med sammenbidte tænder og et trodsigt udtryk i øinene blev han modig staaende paa sin ophøjede plads øverst paa barrikaden. Jeg syntes, det var den højeste grad af heltemod; men saaledes saa ikke farfar sagen, og vi fik lære, at det ikke gik an at bygge barrikader i hans nærhed.

Et par dage efter denne begivenhed fandt jeg atter Charles taus og stille i en krog, og jeg besluttede vifelig at gaa ham forbi, da et dybt suk ubilkaarlig fik mig til at se tilbage.

'Min far er meget syg', sagde han med en let skjælden i stemmen og saa bedrøvet paa mig med sine sorte øine.

'Tror du, han skal dø?'

Han nikkede. 'Ja, sagde han endelig med anstrengelse, 'jeg ved, han skal dø. Min mor er ogsaa død', tilspøiede han, 'og ingen' — mere kunde han ikke sige, han gjemte ansigtet i sine hænder og brast i en ustandelig graad. Jeg blev saa forfærdet over dette voldsomme udbrud af smerte, at jeg bare saa paa ham uden at kunne sige et ord. Blufselig tog han hænderne bort fra ansigtet.

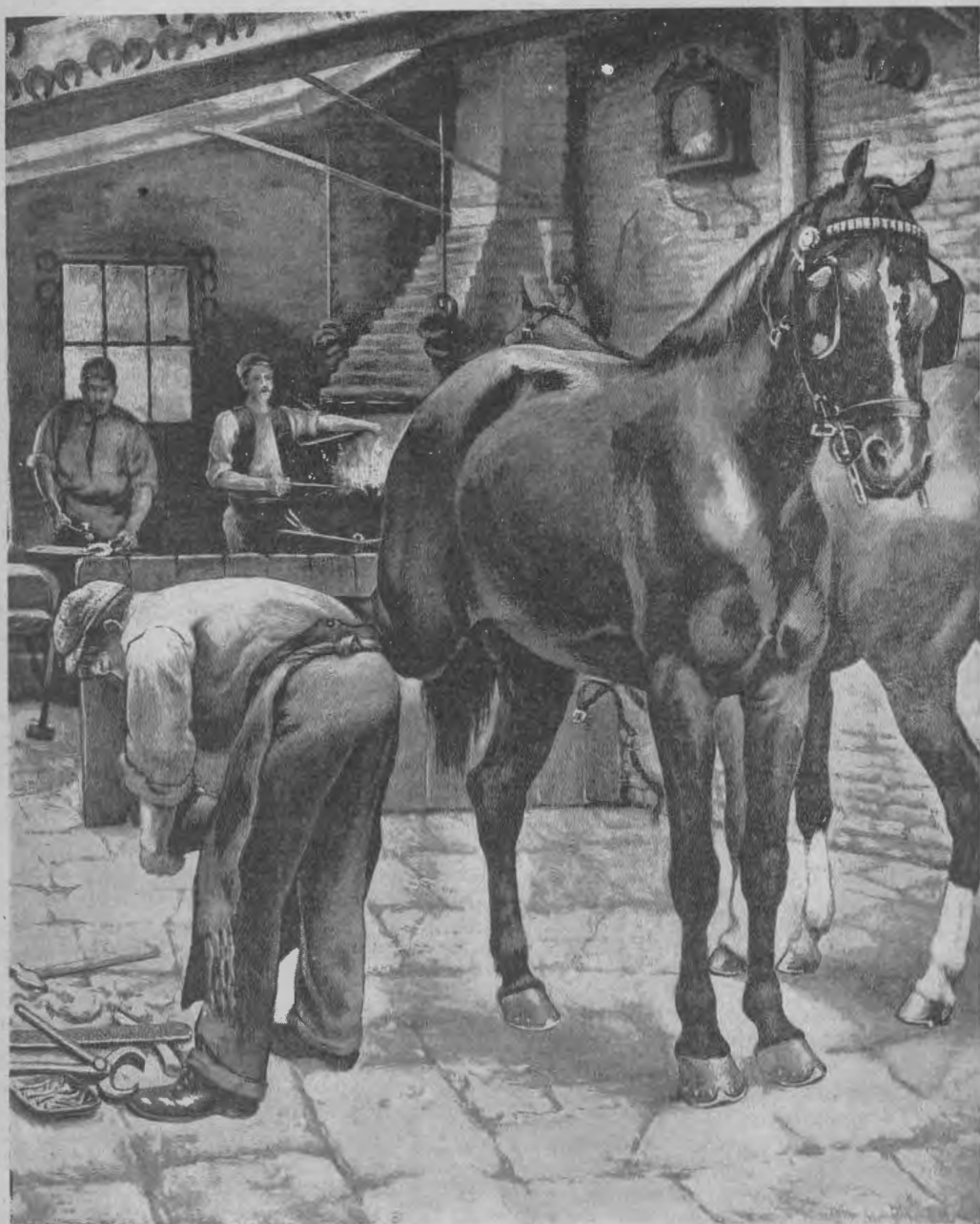
'Hvorfor ser du paa mig?' sagde han heftig. Jeg trak mig hurtig tilbage og vilde forlade ham, men da tog han fat i min kjole. 'Hvorfor gaar du fra mig?' spurgte han ængstelig.

'Jeg troede, du var sint paa mig og vilde være alene.'

'Nei, jeg vil ikke være alene; men du maa ikke se saadan paa mig', sagde han utaalmodig.

'Se paa noget andet, se ud af vinduet.' Han

* Fremad, fædrelandets hørn!

En ny sto.

En, to, tre — hop!

vendte sig selv mod vinduet, men blegne i det samme og udstødte et raab af angst.

'Gvad er det?' spurgte jeg forbauset. Jeg saa ikke andet end snefløtter, som faldt tungt og tæ.

'Na! himmelen er gaaet itu, den falder ned i smaa, smaa stykker!' raabte han albeles ube af sig af forstrækkelse.

Da først forstod jeg, at sneen var noget nyt for ham, og jeg fandt hans forstrækkelse meget morsom. Det lykkes mig at overbevise ham om, at der ikke var nogen fare paaferde, og da morede han sig saa over det for ham nye syn, at han glemte sorg, døds og ensomhed og lo og skreg af henrykkelse.

Stakkars Charles! hans glæde blev snart afbrudt; han blev kaldt til sin faders dødsleie. Da aftenen kom, var han faderløs og sørgelig alene i verden."

"Hvorledes gik det ham siden?" spurgte Holger, da farmor gjorde et ophold i sin fortælling. "Kom han tilbage til Frankrig?"

"Ja tilslut. Hans støv hviler nu i Frankrigs jord; men som barn saa han ikke sit fædreland igjen. Han havde ingen slegt, og min farfar havde lovet hans døende far at sørge for sønnens opdragelse. Et par uger efter begravelsen blev han sendt til Stockholm."

"Kom han aldrig hid igjen?"

"Jo, mange gange."

Signe kunde ikke begribe, hvorfor farmor beghyndte at blive saa faamaelt.

"Bed han dig siden ogsaa, farmor?" spurgte hun.

Farmor hørte vist ikke det spørgsmaal, før der kom ikke noget svar.

Der blev saa stille i værelset, og blot nogle blaa luert slagrede endnu over gløderne i ovnen. Da løb der pludselig et dumpt — "bum!"

Det gav et sæt baade i farmor og hørnene.

"Et nødstud!" raabte Holger.

"Nei, det var bare døren til loftstrappen, som blåste igjen", sagde farmor leende.

"Hvor kjedeligt, at det ikke var et skibbrud eller noget andet morsomt, som hændte", udbrød Signe; men da blev farmor alvorlig.

"Barn, barn! tal ikke saa letfindig", sagde hun. "Bed hellere Gud stille stormen og dæmpe bølgerne for alle dem, som ikveld færdes paa havet, og føre dem ind i en god havn."

"Dyppedagen."

Alt var færdigt til julehøjtiden, blødt, pudset og skinnende.

Paa juleneget, som Svante* havde sat op midt i gaarden, kom smaafluglene i massevis og slog sig kvibrende ned; de sloges lidt om maden, stræmtes af og til pludselig paa flugt, men kom ligesaa fort tilbage igjen.

Blæsten havde lagt sig. Den foregaaende dags sneveir havde ikke været saa alvorlig ment. Nøgen fra stormen løstede sig som rante støtter op mod den klare vinterhimmel, hvor blot nogle blændende hvibe stjer seilede majestætist afsted. Det var vaklert juleveir, og julens helligdagsfred syntes ubredt baade over naturen og det landlige hjem.

Men ingen maa tro, at denne helligdagsfred hos Svante fremkaldte nogen lyst til stille betragtninger. Tværtimod, han var i stadig virksomhed, nysgjerrig, speidende, undrende, fuld af lystige indfald og paafund. Snart gjorde han løjer med andres godtroenhed, som da han indbildte sin kamerat, at moderen fandt nogle juleklapsrim af Strøm, som Svante havde vist hende, saa udmerke, at hun troede, de var laante af en eller anden stor digter, og den unge forfatter forsøgte at se undselig ud. Snart lo han af sine egne feiltagelser, som da han troede, at der laa en julegave til ham gjemt under et sjal i sofaen inde paa soveværelset, og han ubemerket stak haanden indunder sjålet for at kende, hvad det var, men ifødenfor stødte paa "Pax", som tog sig en liden formiddagslur, og som i sin vrede ober at være bleven forstyrret arrig glepse efter hans fingre.

At juleaften hos kaptein Staal kaldtes "dyppedagen", skrev sig ikke alene fra en gammelbuds benævnelse; der knyttede sig ogsaa en gammel stik til dette navn, en stik, kapteinen bevarede som et kjært barndomsminde. Der skulde nemlig altid hver juleaften dyppes i gryden,** og middagen skulde indtages i kjøftenet, som til ære for helgen var saa fint og pudset, at det tog sig helt staselig og indbydende ud med sine blanke kobberkar og sine hylber med ubtunget papir.

* Se fortællingen: 8 sommerferierne.

** For dem af mine læsere, som ikke kender denne stik, maa jeg forklare, at den saakaldte dypping sker paa den maade, at man dypper brødstiver af vøterbrød eller rugbrød i en gryde med kogende fedt og krakten af det slett og kjød, som toges juleaften til helgen.

Paa komfuren stod den togende gryde, som bannede maaltidets midtpunkt, men ogsaa for dem, der ikke loddebes af dens fede indhold, var der sørget i rigeligt maal paa det velforsnyede spisebord, som stod midt paa kjøkkengulvet, bugnende af allehaande gode fager, saasom pølse, ribbensteg, persegylte, tager m. m., en gammel vældig sølvkande med stummende nybragget øl ikke at forglemme.

Ja, mad var der nok af, men der var ogsaa god appetit.

Kort før middag havde kaptainen gaaet en lang tur sammen med gutterne, og Svante forstikkede, at de var saa fultne som ulve, en forstikning, som faberen leende istemte.

Til middagen var der ogsaa kommet en gæst, tante Barbara, en gammel frøken, som var langt ude i slegt med kaptainen og en velkommen gæst hos slegt og venner i en temmelig stor kreds, hvor hendes gode humør og velvilje flattedes høit, om end hendes mange gode raad ikke altid fulgtes eller modtoges uden indsigelser; — dette kunde vel et øieblik faa hende til at blive lidt sur og trække underlæben op, men det forstyrrede aldrig for alvor venstskabet og bragte aldrig hendes humør ud af ligevegt.

Uf og til kunde ogsaa tante Barbara dele de andre tanter's bekyrning for Svante, men om hun end ved disse høitidelige leiligheder lagde armene over kors og rystede paa hovedet ved at høre om en eller anden ny støierstreg, saa hændte det dog som oftest, at hun pludselig brast i latter og forstikkede, at Svante slegtede sin far paa.

"Dog vis mig en bravere og bedre karl, hvem der kan", tilføjede hun udfordrende.

Da rystede de andre tanter endnu mere paa hovedet over "den Barbara, som altid tog ungdommens og daarskabens parti", en bestyldning, som dog ikke formaaede at dæmpe den gode dames munterhed.

Heraf kan man skjønne, at tante Barbara var temmelig svag, naar det gjaldt Svante, og om hun end ikke saa uforbeholdent udtalte sig i hans nærværelse, saa vjødte han dog meget vel, at han i hende havde en trofast ven.

"Nei se! er tante kommen!" raabte han derfor glad, da han kom tilbage fra turen med faderen og allerede fandt tante Barbara "afpølsket og opvarmet efter den lille vinterreise (hun havde blot kjørt en halv mil) og sidende i sit bedste lune i sofaen, mens hendes ellers saa flittige hænder strøg "Paq" over den glinsende pels.
(Sluttes.)

Paaskemorgen slukker sorgen,
slukker sorgen til evig tid!
Den har os givet lysset og livet,
lysset og livet i dagning blid!
Paaskemorgen slukker sorgen,
slukker sorgen til evig tid.

Efter en tung, mørk, stormfuld nat brøder solen frem og med sit lys og sine varme straalener jager den mørket væk og glæder mennesker og fugle og dyr. Naturen er som sødt til et nyt liv.

Efter langfredags mørke, stormfulde nat brød Jesus, guddommens sol, om paaskemorgen frem over verden. Han jagede væk syndens og dødens mørke. Han bragte liv og uforskrækkelse for lysset. Saa skal vi glæde og fryde os i den nye dag.

Maria græd, da hun fandt graven tom. Hun burde have glædet sig. Havde hun fundet Jesus i graven, da havde hun havt grund til at græde.

Ved Kristi tomme grav burde alle vantro staa skamfulde over sin vantro.

Paa en bakke, gammel kirke i Thykland kan man høit oppe paa taget se et lidet lam, udhugget af sten. Til dette knytter sig følgende begivenhed:

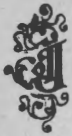
Paa det sted, hvor stenlammet nu er bragt, sad engang en tagdækker ved sit arbejde. Taget, som holdt den kurb, hvori han sad, brast itu, og han styrtede ned i dybet. Det kunde gaaet ham galt; mange spibse stene laa paa jorden, der hvor han faldt ned. Tagdækkeren stod dog frisk og uskadt op efter faldet; ikke en finger var krummet paa ham.

Hans redning var gaaet for sig paa en underfuld maade. Mellem stenene og klippestykkerne voksede der græs, og et lam gik netop aad af dette. Manden faldt lige ned paa lammet, der blev knust, mens han frelstedes ved dets død. Til tak for sin redning satte nu tagdækkeren et stenlam paa det sted, hvorfra han faldt.

Lægen: "Sig mig, frue, stammer Deres søn bestandig?"

Fruen: "Nei da, hr. doktor, blot naar han taler."

Insekternes øine.

H. C. Andersens eventyr „Fyrtøiet“ fortælles der om nogle hunde med øine saa store som møllestene; saadanne fantastiske hunde gives der kun i eventyrets verden, og dog findes der dyr, der magelig kunne lappes med dem, hvad øinene angaar, nemlig insekterne.

Naar man gennem et sterkt forstørrelsesglas undersøger en flues øie, ser man, at det bestaar af mange smaa enkelte øine, i alt 4,900, hver med sin hornhinde og synsnerve. Med saadanne øine er den i stand til at iagttage alt og undfly den lurende fiende. Oldenborrens synsorgan bestaar af 6,300 øine; men denne overgaaes dog langt af enkelte sommerfugle, thi hos saadanne har man talt indtil 60,000.

Dog saa nøies insekterne endda mange gange ikke med det. Der gives nemlig arter, der desuden har bisejne; disse er ikke ganske indrettede som hovedøinene, der paa grund af deres bygning aabenbart er bestemte til at se med i store afstande, omtrent ligesom kikkerter, medens bisejnerne tjener til at se nære gjenstande med.

Maa man ikke undres over den Visdom, der raader i Naturen, naar selv smaa dyr som flue og sommerfugl er udstyrede med saadanne fuldkomne redskaber.

De handlede.

Europæere, som reise i syden, stirre i almindelighed med forbauselse paa to indfødte, som „smaa en handel af,“ medens de samtidigt more sig godt.

En reisende, som nylig besøgte Algier — paa Afrikas nordkyst — besluttede at købe sig et æsel. Da han ikke selv kunde handle, lod han en tolt besørge det, og følgende samtale udspandt sig:

Tolten raabende: „Seg vil give dig 40 kroner for det æsel.“

En araber, lidt høiere: „Sturt, tyv, røver, sagde du 40 kroner?“

Tolten: „Seg vil sige 50 — hører du, din slyngel? Seg byder dig 50 for det

gamle æsel, som sandsynligvis vil dø om en uges tid. Du er selv en røver og en tyv, naar du tager saa meget for det; men jeg vil være flot — jeg tjener en stor herre — saa jeg vil give 50, dit afflum.“

De raabte og streg i munden paa hinanden, truede med knyttede næver ad hinanden, og det saa ud, som om det hvert øieblik vilde komme til et alvorligt slagsmaal.

Speltaklet, de gjorde, var forførdeligt, men ingen tog notits deraf. Endelig syntes de at være komne overens, thi de faldt hinanden om halsen, og den reisende fik æselet for de 50.

Trofasts grav.

Naar en mindesten i en have ved Bordingborg ska: der være følgende vers:

Herunder hviler Trofast saa sødt,
af dens foreldre er han født.
Han monne sig ud at verden patte,
fordi han bed i kaptainens strakte.

Jeg spurgte mig for og fik at vide, at en kaptajn B var gaaet forbi det sted og havde faaet sin strakte spoleret af omtalte Trofast, at kaptainen havde forlangt hunden hængt, men at det af sær naade var blevet bevilget, at den i det sted blev stude, hvorefter sønnen paa gaarden ret vittig havde sat ovennævnte indskrift paa dens gravsten.

Æ.

Opløsning paa gaader i nr. 13.

Geografisk spørgsmål: Kanton — Anton.

Skulte nabne: 1 Hund, Jnn, Ole, and.
2 Kabo, or, bog.
3 Erik, Jba.
4 Maas, Oder, to, Jba.

Bogstavgaade: Nordpolen

Billedgaade: Negrene i Afrika trives godt i den sterke varme.